

zcela případně odvolací soud a stačí dovolatele odkázati na jeho důvody, které nebyly vyvráceny vývody dovolání.

Odvolací soud posoudil tudíž věc správně s hlediska právního. Důsledkem toho neobstojí ani výtka neúplnosti řízení (§ 503, č. 2 c. ř. s.), nehledě k tomu, že dovolání ani zvlášť neuvádí, které že jím nabídnuté důkazy nebyly provedeny.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 13. června 1930 RV II 533/29. Karel Jelínek.

Výše nákladů, jež jsou rodiče povinni učiniti na výchovu, výživu a zaopatření dětí, řídí se jejich majetkovou mohoucností. Nárok každého jednotlivého dítěte jest obmezen stejným nárokem jeho sourozenců. Nelze spatřovati nic nemravného v tom, že si otec dal slíbiti od zletilého syna náhradu, oč na jeho budoucí zaopatření více vynakládá, než jeho majetek a nutnost zaopatřiti i ostatní děti dovolují.

Žaloba otcova proti synu (lékaři) o náhradu peněz synu poskytovaných na studie byla v první i druhé instanci zamítnuta.

Z důvodů první instance: Žalovaný nepopírá, že podepsal dne 21. června 1923 dlužní úpis, jímž stvrzuje, že dluhuje otci (žalobci) 18.000 Kč, kteréž obdržel na studie a že zavázal se je zaplatiti do konce r. 1928.

Žalovaný namítá však, že jde o náklad vynaložený otcem na jeho studie, nikoliv zápůjčky, že žalobce nemůže náklad ten podle § 154 obč. zák. žádati zpět, jelikož podle § 139 obč. zák. jest povinností otce starati se o děti.

Dlužní úpis z 21. června 1923 má větu: »jež obdržel na studie«; svědkyně M. J. tvrdí, že žalobce častěji půjčoval žalovanému na jeho studie. Svědkyně A. F. uvádí, že žalovaný prohlásil několikrát, že nemůže žádati, aby dali ho studovati na universitu, že žádal na žalobci, by mu peníze ke studiu potřebné půjčil a že žalobce mu půjčoval peníze za účelem studií na lékařské fakultě v Praze.

Žalobce dále předložil dopis žalovaného, v němž tento vypočetl, že dostal na studie od rodičů celkem 18.000 Kč, na tolik zní onen dluhopis shora zmíněný. Z okolností těchto jde na jevo, že nejde tu o půjčky, ve vlastním slova smyslu, nýbrž, že jde tu o náklad činěný rodiči žalovaného na studie počínajíc gymnasiem (před válkou každý den 20 hal.), který žalovaný vypočítává; žalobce žádá tento náklad zpět, ale zákon toho nedovóljuje: § 154 obč. z. (námitky žalovaného v tom směru jsou oprávně-

něny; jestliže žalovaný uznal nějaký dluh, uznal pohledávku, která neexistuje a vlastně učinil slib darovací), §§ 883, 943 obč. z. (jež žádá zřízení notářského spisu), § 1 zák. z 25. VII. 1871, č. 76 ř. z.; pro tento nedostatek jde tu o neplatný závazek a nelze jej žalobou vymáhati.

Z důvodů druhé instance: Je nesporno, že odvolatel je otcem odpůrcovým. Jeho zákonnou povinností bylo, aby odpůrce vychoval, t. j. aby se nejen staral o jeho život a zdraví, nýbrž aby mu poskytl i příležitost, aby své tělesné a duševní vlohy vyvinul a mu umožnil, aby se mohl jednou samostatně uživit (§ 139 obč. z.). To byla i jeho povinnost mravní. Odvolatel vzhledem k svým majetkovým poměrům, jak je líčí, nebyl po zákonu povinen, aby nechal odpůrce studovati, nýbrž mohl uvésti povolání, kterým by byl dosáhl dříve zaopatření, jakmile však souhlasí s tím, aby odpůrce studoval, pak byl také povinen, aby jej na studiích hmotně podle svých sil podporoval. Této povinnosti odpovídá zase povinnost odpůrce podle § 154 obč. z. pro případ, že by odvolatel upadl v nouzi.

V případě přítomném nečerpá ovšem odvolatel nárok svůj ze zákona, nýbrž jej opírá o smlouvu. Poněvadž však odvolatel byl po zákonu povinen, aby odpůrce na studiích hmotně podporoval a odpůrce neměl zákonnou povinnost, aby mu náklad na něj učiněný nahradil, jeví se smlouva z 21. VI. 1923, jíž se odvolatel pro svůj nárok dovolává, smlouvou darovací, která, jak to vyložil již soud procesní, potřebovala ke své platnosti formy notářského spisu. Že byla tato forma dodržena, odvolatel ani sám ve sporu netvrdil. Smlouva ta je však, jak odvolací sdělení naznačuje, i nicotná, poněvadž se přičí dobrým mravům, nechá-li si otec od syna slíbiti náhradu nákladu, který měl po zákonu nésti sám, jmenovitě byl-li slib ten učiněn, jako tomu je i v případě našem, v době, kdy vzdělání synovo nebylo dosud ukončeno (§ 874 obč. z.). Nicotná smlouva nemohla se však ani uznáním státi platnou.

Nejvyšší soud rozsudky z m ě n i l a žalobě vyhověl z těchto důvodů: Nelze souhlasiti s názorem, že peníze, vyplacené žalujícím otcem žalovanému synovi za účelem studia lékařství na universitě byly nákladem učiněným na synovu výchovu, jež syn podle § 154 obč. z. není povinen otcí nahraditi. Z udaného účelu vyplacených peněz bylo možno jenom tehdy usuzovat, že byly nákladem učiněným na výchovu dítěte, kdyby byl otec sám, nebo na synovu žádost za jeho nezletilosti soud rozhodl podle § 148 obč. zák., že žalovaný má býti vzdělán na lékaře. To nejenom nebylo zjištěno, nýbrž ani tvrzeno. Jest nesporno,

že žalovanému bylo dne 5. dubna 1929 již 32 let, dosáhl tedy zletilosti nejpozději dne 1. října 1919. Zletilostí žalovaného pominula vychovávací povinnost otcova (§§ 139, 147, 148, 172, 672 obč. zák.). Žalovaný nabyl práva rozhodovat podle vlastní vůle o svém dalším osudu, jakož i o tom, jak si opatří peníze potřebné k universitnímu studiu. Jako si mohl platně vypůjčiti peníze od třetí osoby, mohl si je vydlužiti i od otce. Žalobce tvrdí, že poskytoval synovi peníze na další studie s jeho souhlasem výslovně jako zápůjčku a tvrzení to potvrdily sestra a matka žalovaného jako svědci. Nižší soudy nezabývaly se sice jeho správností, ale jest nesporno, že si žalobce osoboval proti žalovanému z tohoto důvodu pohledávku. Podle dopisu, zasláného žalovaným otci dne 5. června 1923, požadoval žalobce od něho z důvodu oněch zápůjček 25.000 Kč, žalovaný uznal svůj dluh sumou 18.000 Kč a podepsal na ni dlužní úpis ze dne 21. června 1923. Úmluva, došedší v dlužním úpisu svého skoncování, byla smírem o sporných a pochybných nárocích podle § 1380 obč. zák. I když porovnanou sumou 18.000 Kč místo požadovaných 25.000 Kč byly vyrovnány také nároky, které nebyly po právu, totiž náklad, učiněný na synovu výživu a výchovu za jeho nezletilosti a středoškolských studií, byl smír ujednan, jak dokazuje dopis ze dne 5. června 1923, s dobrým rozmyslem a jest pro žalovaného závazný. Formy notářského spisu nebylo k jeho platnosti zapotřebí. Platnost a závaznost dlužního úpisu ze dne 21. června 1923 byla nad to potvrzena smírem, ujednaným dne 7. srpna 1924 u okresního soudu v Č. Žalovaný prohlásil v něm, že si jest vědom závazků převzatých smlouvou ze dne 21. června 1923 a zavázal se je splniti, až obdrží místo a bude míti stálý plat. Odvolací soud míní, že smlouva ze dne 21. června 1923 jest nicotná, poněvadž se přičí dobrým mravům, aby si otec dal slíbiti od syna náhradu nákladů vychovávacích, jež byl povinen po zákonu nésti sám, zvláště když slib byl učiněn v době, kdy vzdělání synovo ještě nebylo ukončeno. Nedopadá však předpoklad, že žalobce byl povinen nésti ze svého náklad na lékařské vzdělání za jeho zletilosti, neboť v povinnosti dáti dítěti přiměřenou výchovu není zahrnuta již také povinnost poskytnouti mu peníze na vysokoškolské studium, a žalovaný mohl za své zletilosti platně smluviti s otcem, že mu poskytne potřebné peníze půjčkou. Mimo to přehlíží odvolací soud, že výše nákladů, jež jsou rodiče povinni učiniti na výchovu, výživu a zaopatření dětí, řídí se jejich majetkovou mohoucností, a že nárok každého jednotlivého dítěte jest omezen stejným nárokem jeho sourozenců. Nelze proto spatřovati nic nemravného v tom, že si otec dá slí-

bití od zletilého náhradu, oč na jeho budoucí zaopatření více vynakládal, než jeho majetek a nutnost zaopatřiti i ostatní děti dovolují, a nelze také z holé skutečnosti, že žalobce poskytoval žalovanému peníze na universitní studium, usuzovat, že byl s to, aby tento náklad věnoval na synovu výchovu. Smlouva ze dne 21. června 1923 nebyla ani nemravná ani nicotná, žalovaný jest povinen ji splniti. Že by mu bylo splnění vůbec neb prozatím ještě nemožné, nebylo namítáno. Bylo proto uznati podle žaloby.

Rozhodnutí nejvyš. soudu ze dne 30. června 1930, č. j. Rv I 1506/29. Dr. Kraus.

Je možno uložit zachování obůru při nezbytných cestách?

V řízení o stanovení nezbytné cesty pro role žadatele A přes role odpůrce B vyslovil se soudní znalec z oboru hospodářství, že se doporučuje uložit majiteli panujícího pozemku, aby zachoval stejný obvyklý obůr s pozemkem služebným. Okresní soud v K. zřídil pak cestu z nouze a uložil zachování tohoto obůru, když pak krajský soud v K. usnesení zrušil, v novém usnesení okresní soud povinnost k zachování obůru tohoto vynechal.

Krajský soud stížnost vlastníka pozemku zamítl a nejvyšší soud dovolací stížnosti nevyhověl z těchto důvodů:

Stěžovatelé domáhají se jen toho, aby bylo vysloveno, že panující statek musí zachovávat obůr obvyklý v oné krajině, při němž panující pozemek se má řídit podle služebného pozemku. Avšak z předpisů §§ 1 a 4 zákona o nezbytných cestách ze dne 7. července 1896 č. 140 ř. z. nelze dovésti, že zásadně smí býti zřizována nezbytná cesta jen tak, aby se na služebném a panujícím statku zachovával stejný obůr, při němž by se řídil panující pozemek podle služebného. Zda jest povolení nezbytné cesty vázati na zachování stejného obůru, rozhodnouti jest vždy podle okolností konkrétního případu. V případě, o němž jde, jest uvážiti, že při nynějších pokročilých poměrech nebyl by mnohdy účel zákona, poskytnouti pozemku dostatečné spojení se sítí veřejných cest (§ 1 uv. zák.) ani dosažen, kdyby měl býti zachovávan stejný obůr, zejména když jsou navrhovatelé i jejich odpůrcové majiteli pouze malých nepatrných chalupnických usedlostí. Také znalec neuznal nutným, aby byl zachovávan stejný obůr. Dále jest uvážiti, že služebním statkem jest role šesté třídy ve výměře 38 a 82 m² a že fysická jeho část, postížená výkonem služebnosti, činí jen 199·50 m² a leží při mezi a